

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет права та міжнародних відносин

Кафедра публічного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВ ЛЮДИНИ

для студентів

спеціальності	081 Право
освітнього рівня	другого (магістерського)
освітньої програми	081.00.01 Право

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Процедура № 3401/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2023

Київ – 2023

Розробники:

Байталюк Ольга Михайлівна, старший викладач кафедри публічного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Байталюк Ольга Михайлівна, старший викладач кафедри публічного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри публічного права Факультету права та міжнародних відносин
Протокол від «6» лютого 2023 року № 3.
Завідувач кафедри публічного права (Ганна ВЛАСОВА)

Робочу програму погоджено з керівником проектної групи освітньої програми 081.00.01 Право
2023 р.
Гарант освітньої програми (Петро МАТВЄЄВ)

Робочу програму перевірено
2023 р.
Заступник декана (Анфіса НАШИНЕЦЬ-НАУМОВА)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВ ЛЮДИНИ		
<i>Вид дисципліни</i>	Обов'язкова	
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська	
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	4 / 120	
<i>Курс</i>	5	
<i>Семестр</i>	10	
<i>Кількість змістових модулів з розподілом</i>	1	
<i>Обсяг кредитів</i>	4	
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	120	
<i>Аудиторні</i>	32	20
<i>Модульний контроль</i>	8	-
<i>Семестровий контроль</i>	30	
<i>Самостійна робота</i>	50	100
<i>Форма семестрового контролю</i>	Екзамен	Екзамен

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є надання знань, умінь і навичок, пов'язаних з основними питаннями міжнародно-правового регулювання забезпечення прав людини.

Завдання:

- набуття слухачами знань, умінь і навичок (компетенцій) ефективно реалізовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності.
- детальне дослідження нормативно-правових актів, що є джерелами галузі міжнародного права прав людини та засвоєння відповідних положень Конституції та законів України;
- досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки фахівця, при якому він повинен володіти основними загальнокультурними та професійними компетенціями.

Завдання навчальної дисципліни передбачають формування наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК) –

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.
- ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей/знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК) –

- СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
- СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

3. Результати навчання за дисципліною (Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання):

РН 5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна				Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	
Змістовий модуль I. Теоретичні основи міжнародних стандартів з прав людини						
Поняття і види міжнародних стандартів з прав і свобод людини	9	2	2			5
Міжнародні акти, які визначають міжнародні стандарти з прав людини	14	2		2		10
Особливості міжнародно-правового регулювання правового статусу окремих категорій осіб.	18	4	2	2		10
Модульний контроль:	4					
Семестровий контроль:	15					
<i>Разом за змістовий модуль I</i>	60	8	4	4		25
Змістовий модуль II. Міжнародний захист прав людини						
Механізм захисту прав людини	14	2	2			10
Європейський суд з прав людини.	18	4	2	2		10
Міжнародний суд ООН	9	2		2		5
Модульний контроль:	4					
Семестровий контроль:	15					
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	60	8	4	4		25
<i>Разом за навчальним планом</i>	120	16	8	8		50

Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна				Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	
Змістовий модуль I. Теоретичні основи міжнародних стандартів з прав людини						
Поняття і види міжнародних стандартів з прав і свобод людини	28	1		2		25
Міжнародні акти, які визначають міжнародні стандарти з прав людини	13	1	2			10
Особливості міжнародно-правового регулювання правового статусу окремих категорій осіб.	19	2		2		15
<i>Разом за змістовий модуль I</i>	60	4	2	4		50
Змістовий модуль II. Міжнародний захист прав людини						
Механізм захисту прав людини	28	1	2			25
Європейський суд з прав людини.	14	2	2			10
Міжнародний суд ООН	18	1		2		15
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	60	4	4	2		50
<i>Разом за навчальним планом</i>	120	8	6	6		100

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теоретичні основи міжнародних стандартів з прав людини

Тема 1. Поняття і види міжнародних стандартів з прав і свобод людини

Поняття міжнародних прав людини. Поняття стандартів прав людини, особливості стандартів прав людини. Підходи до міжнародних стандартів прав людини. Критерії та класифікація міжнародних стандартів з прав людини. Обсяг міжнародних стандартів в прав людини. Мінімальні стандарти з прав людини.

Механізм утворення міжнародних стандартів з прав людини

Рекомендовані джерела: нормативно-правові акти [4,5,9,10], основні [1, 8,10,16,19], додаткові [1,9].

Тема 2. Міжнародні акти, які визначають міжнародні стандарти з прав людини

Міжнародні стандарти прав людини. Закріплення міжнародних стандартів прав людини в міжнародних документах універсального та регіонального характеру. Міжнародний білль прав людини (Хартії прав людини): Загальна декларація прав людини

1948 р., Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. Конвенція про захист прав людини і основних свобод 1950 р.

Рекомендовані джерела: нормативно-правові акти [2-10], основні [1,7,8,10,12,18], додаткові [1,9,15,14,23].

Тема 3. Особливості міжнародно-правового регулювання правового статусу окремих категорій осіб.

Громадянство (підданство) в міжнародному праві. Способи набуття та припинення громадянства. Особливості правового статусу громадян (підданих), іноземців, осіб без громадянства та осіб з множинним громадянством в міжнародному праві. Правовий режим іноземців. Дипломатичний захист.

Біженець. Вимушений переселенець. Специфіка юридичного регулювання правового статусу біженців у міжнародному праві. Право притулку.

Вразливі верстви населення. Особливості правового статусу жінок, дітей та меншин у міжнародному праві. Меншість (меншини). Корінні народи.

Рекомендовані джерела: нормативно-правові акти [1-10], основні [1,7,8,10,12,15,17], додаткові [9,15,14,15,17,23].

Змістовий модуль II. Міжнародний захист прав людини

Тема 4. Механізм захисту прав людини

Поняття «Механізм захисту прав людини». Інститут омбудсмена. Правовий статус і діяльність умовно (квазі) судових, конвенційних та судових органів з прав людини: 1) Управління Верховного комісара з прав людини; 2) Статутні органи: а) Рада з прав людини, б) Універсальний періодичний огляд, в) Спеціальні процедури Ради з прав людини; 3) Договірні органи: а) Комітет з прав людини, б) Комітет з економічних, соціальних і культурних прав, в) Комітет з ліквідації расової дискримінації, г) Комітет з ліквідації дискримінації відносно жінок, д) Комітет проти катувань і Підкомітет по попередженню катувань, є) Комітет з прав дитини, ж) Комітет щодо трудящих-мігрантів, з) Комітет з прав інвалідів.

Рекомендовані джерела: нормативно-правові акти [1-10], основні [1,7,8,10,12,18], додаткові [1,9,15,14,23].

Тема 5. Європейський суд з прав людини.

Конвенція про захист прав людини і основних свобод 1950 р. Стандарти прав людини та їх захист за Конвенцією про захист прав людини і основних свобод 1950 р. Протоколи до Конвенції про захист прав людини і основних свобод 1950 р. Положення додаткових протоколів до Конвенції про захист прав людини і основних свобод 1950 р. Організація та діяльність Європейського Суду з прав людини.

Правова регламентація взаємовідносин України з Європейським Судом з прав людини. Виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини в Україні. Порядок формування та структура ЄСПЛ. Палати ЄСПЛ. Юрисдикція ЄСПЛ

Суб'єкти звернення до ЄСПЛ. Порядок подання скарг до ЄСПЛ. Підстави неприйнятності заяв до ЄСПЛ

Рекомендовані джерела: нормативно-правові акти [1-10], основні [1,7,8,10,12,19], додаткові [1,9,15,14,23].

Тема 6. Міжнародний суд ООН

Поняття Міжнародного суду ООН. Склад суду. Особливості розгляду справ судом. Розгляд справ з двох таких способів: За допомогою повідомлення про спеціальну угоду: спеціальна угода є двосторонньою за своїм характером, укладається державами, охочими спільно представити спір на розгляд Суду, і складається з одного тексту питань, які вони погодилися передати на розгляд Суду; будь-яка з цих держав може порушити розгляд, повідомивши Секретаріат про цю угоду; За допомогою заяви: заява, яка є односторонньою за своїм характером, подається державою проти іншої держави на основі юрисдикційної статті в договорі або заяв в рамках системи «факультативної обмовки».

Рекомендовані джерела: нормативно-правові акти [11], основні [1,7,8,10,12,19], додаткові [1,9,15,14,52].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Змістовий Модуль 1		Змістовий Модуль 2	
			Кільк. одиниць	Макс. кількість	Кільк. одиниць	Макс. кількість
1	Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
3	Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2
	Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
4	Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
5	Робота на практичних заняттях	10	2	20	2	20
	Робота на семінарських заняттях	10	2	20	2	20
6	Виконання модульної контрольної роботи	25	2	50	2	50
	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)	-	-	103	-	103
	Разом		206			
	Коефіцієнт		0,291			
	Підсумковий бал проміжного контролю		60			
	Екзамен		40			
	Підсумковий бал		100			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання.

1. Правовий статус і діяльність умовно (квазі) судових, конвенційних та судових органів з прав людини
2. Правова регламентація взаємовідносин України з Європейським Судом з прав людини.
3. Виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини в Україні.
4. Дипломатичний захист.
5. Вимушений переселенець.
6. Специфіка юридичного регулювання правового статусу біженців у міжнародному праві.
7. Право притулку.
8. Організація та діяльність Європейського Суду з прав людини.
9. Організація та діяльність Міжнародного суду ООН
10. Правова регламентація взаємовідносин України з Європейським Судом з прав людини.

Завдання: Підготувати доповіді до вищезазначених питань з використанням презентації.

Вимоги до презентації: Титулка, 4-5 слайдів, на останньому слайді власний висновок (3-4 речення).

Критерії оцінювання

Ба л	Критерій
5	студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, теорією; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.
4	студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "5 балів", при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.
3	студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань.
1-2	студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове або логічне мислення.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в письмовому вигляді з використанням роздрукованих завдань або тестових завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

Критерії оцінювання

Бал	Критерії
4-25	Студент вирішив всі завдання абсолютно вірно і повно дав відповіді на питання як теоретичного, так і практичного характеру. Логічно і послідовно аргументував і виклав свою точку зору.
0-23	Студент вирішив завдання з 1 помилкою, відповідь на питання містить повне розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу, допущено 2-3 помилки при вирішенні практичних завдань.
5-19	Студент правильно і повно вирішив більшість, але не всі завдання, відповідь на запитання є не повністю аргументованою; допускає незначні неточності
0-14	Студент правильно вирішив половину завдань; думка викладена з порушенням логіки подання матеріалу. Студент правильно вирішив ситуацію, проте не зовсім слушно аргументує її, або враховує не всі, а деякі умови ситуації. Вирішує декілька завдань поверхнево.
5-9	Студент вирішив трохи менше половини завдань; може дати визначення юридичного поняття. Відповідь на запитання дає неповно і поверхнево.
0-4	Студент не вирішив більшість завдань або вирішив неправильно; відповіді на питання є неповними; неправильно обґрунтовує своє рішення.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи та під час складання екзамену, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Семестровий контроль знань студентів з дисципліни здійснюється у формі екзамену – тести. Максимальна кількість балів за екзамен - 40 балів.

Критерії оцінювання екзамену:

Кількість балів	Значення оцінки
37-40 балів	Студент виконав 40 тестових завдання протягом відведеного часу. Допущено не більше 3 помилок у тестових завданнях. Відповіді повні. Результат тестування і час затрачений на виконання демонструє високий рівень підготовки студента.
36-30 балів	Студент виконав 40 тестових завдання протягом відведеного часу. Допущено не більше 10 помилок у тестових завданнях. Відповіді повні, серед неправильних відповідей варіанти найбільш наближені до правильної відповіді. Результат тестування і час затрачений на виконання демонструє достатній рівень підготовки студента.
29-15 балів	Студент виконав 40 тестових завдання протягом відведеного часу. Допущено не більше 15 помилок у тестових завданнях. Обрані варіанти відповідей з суттєвими неточностями. Результат тестування і час затрачений на виконання демонструє задовільний рівень підготовки студента.
14-1 балів	Студент не виконав 40 тестових завдання протягом відведеного часу. Допущено більше 15 помилок у тестових завданнях. Обрані варіанти відповідей з суттєвими неточностями. Результат тестування і час затрачений на виконання демонструє низький рівень підготовки студента.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

- 1) Визначте основні проблемні аспекти права людини на життя в рішеннях Європейського суду з прав людини
- 2) Обґрунтуйте співвідношення права людини на життя та права людини на медичну допомогу за рішеннями Європейського суду з прав людини
- 3) Співставте право людини на життя та право на повагу до людської гідності в рішеннях Європейського суду з прав людини
- 4) Схарактеризуйте основні позиції Європейського суду з прав людини щодо поняття
- 5) «нелюдське поводження» за рішенням Європейського суду з прав людини
- 6) Схарактеризуйте основні позиції Європейського суду з прав людини щодо поняття «поводження, що принижує гідність» за рішенням Європейського суду з прав людини
- 7) Обґрунтуйте різницю між поняттям «нелюдське поводження» та «поводження, що принижує гідність» за рішенням Європейського суду з прав людини
- 8) Схарактеризуйте структуру поняття «катування» за рішенням Європейського суду з прав людини
- 9) Схарактеризуйте взаємозв'язок катування та права людини на життя за рішенням Європейського суду з прав людини
- 10) Визначте основні аспекти порушення права на повагу до гідності під час катування за рішенням Європейського суду з прав людини
- 11) Обґрунтуйте зміст заборони рабства за рішенням Європейського суду з прав людини
- 12) Схарактеризуйте зміст поняття «примусова праця» за рішенням Європейського суду з прав людини
- 13) Обґрунтуйте зміст права на справедливий суд за рішенням Європейського суду з прав людини
- 14) Обґрунтуйте зміст права на ефективний зміст юридичного захисту за рішенням Європейського суду з прав людини
- 15) Визначте основні гарантії права на особисту недоторканість за рішенням Європейського суду з прав людини
- 16) Продемонструйте зв'язок порушення порядку затримання особи з свободою від катувань за рішенням Європейського суду з прав людини
- 17) Схарактеризуйте зміст поняття «мінімальний рівень хорошого поводження» в рішеннях Європейського суду з прав людини
- 18) Схарактеризуйте зміст поняття «рабство» в рішеннях Європейського суду з прав людини
- 19) Схарактеризуйте поняття «підневільний стан» в рішеннях Європейського суду з прав людини
- 20) Обґрунтуйте взаємозв'язок підневільного стану та рабства за рішенням Європейського суду з прав людини
- 21) Схарактеризуйте основні проблеми права людини на життя за рішеннями ЄС проти України

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год., із них: лекції – 16 год., практичні заняття – 8 год., семінарські заняття – 8 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 50 год., семестровий контроль – 30 год

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль I. (103 б)				Змістовий модуль II. (103 б)			
Лекції (теми, бали)	Тема 1 (1 бал)	Тема 2 (1 бал)	Тема 3 ч.1 (1 бал)	Тема 3 ч.2 (1 бал)	Тема 4 (1 бал)	Тема 5 ч.1 (1 бал)	Тема 5 ч.1 (1 бал)	Тема 6 б (1 бал)
Практичні заняття (теми, бали)	Т. 1 (11 б)		Т. 3 (11 б)		Т. 4 (11 б)		Т. 5 (11 б)	
Семінарські заняття		Т. 2 (11 б)		Т. 3 (11 б)		Т. 5 (11 б)		Т. 6 (11 б)
Модульні КР	МКР 1 - 25 балів МКР 2- 25 балів				МКР 3- 25 балів МКР 4- 25 балів			
СР (бали)	5 балів				5 балів			
Підсумковий контроль (вид, бали)	Екзамен (40 балів)							

8. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Декларація “Про державний суверенітет України” від 16 липня 1990 року // Відомості Верховної Ради України. – 1990. – № 31. – Ст.429.
2. Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин. Прийнято резолюцією 47/135 Генеральної Асамблеї ООН від 18 грудня 1992 року URL : www.rada.gov.ua
3. Європейська конвенція про громадянство від 6 листопада 1997 року // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 13. – С. 359.
4. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод від 4 листопада 1950 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
5. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#top.
6. Загальна декларація прав людини. Генеральна Асамблея ООН 10 грудня 1948 року // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – <www.rada.gov.ua>
7. Конвенція про права осіб з інвалідністю: Міжнародний документ від 13 грудня 2006 року
Загальна декларація прав людини: Міжнародний документ від 10 грудня 1948. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
8. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. – № 30. — Ст. 141; 2005. — № 2. — Ст. 44.

9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Прийнято 16 грудня 1966 року Генеральною Асамблеєю ООН // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України URL : www.rada.gov.ua
10. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. Прийнято 16 грудня 1966 року Генеральною Асамблеєю ООН // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України URL : www.rada.gov.ua
11. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду Офіційний веб-сайт Верховної Ради України URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text

Базова:

1. Міжнародні стандарти прав людини та практика ЄСПЛ [Текст] : навч. посіб. / М. О. Дей, І. М. Сопілка. - Ніжин : Лисенко М. М. , 2022. - 192 с.
2. Захист прав людини: міжнародні стандарти та практика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / авт.-уклад. Ю. В. Сербалюк ; [Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка]. - Електрон. текст. дані (28,5 Мб). - Кам'янець-Подільський : К.-ПНУ ім. І. Огієнка, 2021.
3. Права людини та публічне врядування [Текст] : матеріали IV Міжнар. правн. форуму, 21 трав. 2021 р., м. Чернівці / [редкол.: І. В. Ковбас, І. І. Бабін, П. І. Крайній] ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Каф. публ. права. - Чернівці : Технодрук, 2021.
4. Права людини: пандемічні виклики [Текст] : монографія / Жаровська І. М., Романова А. С. ; Нац. ун-т "Львів. політехніка", Ін-т права, психології та інновац. освіти. - Київ : Людмила, 2021.
5. Незалежність України: права людини та національна безпека [Текст] : зб. матеріалів 1-ої міжнар. наук.-практ. конф., 21 трав. 2021 р. / [упоряд. Л. В. Ярмол] ; Нац. ун-т "Львів. політехніка", Навч.-наук. ін-т права, психології та інновац. освіти, Каф. теорії та філософії права, конституц. та міжнар. права. - Львів : Галицька Видавнича Спілка, 2021.
6. Діджиталізація та права людини [Текст] : зб. тез Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 30 берез. 2021 р. / Хмельниц. ун-т упр. та права ім. Леоніда Юзькова, Каф. теорії та історії держави і права. - Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права ім. Леоніда Юзькова, 2021.
7. Соціальні права людини: теоретичний вимір та практика реалізації [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Симонова Ірина Василівна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків, 2021.
8. Захист прав людини в умовах внутрішнього переміщення: європейські стандарти та конституційна юрисдикція [Текст] : за матеріалами Міжнар. конф., [3 груд. 2018 р., м. Київ] / [упоряд.: Г. Христова, М. Гультай, К. Буряковська] ; Конституц. суд України, Проєкт Ради Європи "Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень". - Харків : Право, 2020
9. Правозахисна функція держав Центральної Європи: теоретичні і порівняльно-правові аспекти [Текст] : монографія / В. В. Копча ; Нац. акад. внутр. справ України. - Херсон : Гельветика, 2020.
10. Конституційне право на звернення до Європейського суду з прав людини та механізм реалізації права на виконання його рішень [Текст] : монографія / Г. Ю. Нечипорук [та ін.] ; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Ін-т держави і права країн Європи. - Ужгород : РІК-У, 2020.
11. Права людини та їх захист у сучасних реаліях [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [Ю. В. Ломжець та ін.] ; за ред. канд. політ. наук, доц. Ю. В. Ломжець ; Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. - Миколаїв : НУК, 2020.
12. Права людини в Україні [Текст] : навч.-метод. посіб. / В. О. Міхальов. - Одеса : Гельветика, 2020.
13. Права людини в Україні та у зарубіжних країнах: проблеми теорії та нормативно-правової регламентації [Текст] : колект. монографія / [О. В. Батанов та ін. ; редкол.: О. П. Васильченко та ін.] ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Львів ; Торунь : Ліга-Прес, 2020.
14. Вплив пандемії коронавірусу COVID-19 на права, свободи і безпеку людини в інформаційній сфері [Текст] : матеріали другої наук.-практ. студент. конф., 18 листоп. 2020 р. / [упоряд.: В. М. Фурашев, С. Ю. Петряєв, О. А. Самчинська] ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т ім.

- Ігоря Сікорського", Навч.-наук. центр інформ. права та прав. питань інформ. технологій, Каф. інформ. права та права інтелект. власності, НДІ інформатики і права Нац. акад. прав. наук України. - Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020.
15. Права та обов'язки людини. У пошуках нового суспільного договору [Текст] / Алейда Ассман ; [пер. з нім. І. Витрикуш ; наук. ред. О. Довгополова] ; [Нац. ун-т "Києво-Могилянська акад.", Центр європ. гуманітар. дослідж.]. - Київ : Дух і літера, 2020.
 16. Концепція "обов'язок захищати" і права людини [Текст] : монографія / В. І. Любашенко ; Міжнар. гуманітар. ун-т, Ін-т права, економіки та міжнар. відносин. - Одеса : Фенікс, 2019.
 17. Права людини в сучасних умовах розбудови громадянського суспільства в Україні [Текст] : до тижня права та 70-ї річниці Заг. декларації прав людини : зб. наук. пр. за матеріалами кругл. столу, 14 груд. 2018 р. / [редкол.: І. А. Грицяк та ін.] ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Ф-т права та міжнар. відносин, Юрид. клініка "Астрея". - Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2019.
 18. Права людини і збройні конфлікти [Текст] : навч. посіб. / О. В. Сенаторова ; [Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union] ; підгот. в рамках реалізації і за підтримки Програми ЄС ERASMUS + 573861-EPP-1-2016-1-EE-EPPKA2-SBHE-JP "European Human Rights Law for Universities of Ukraine and Moldova" - HRLAW. - Харків : Лисенко І. Б., 2019.
 19. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с.
 20. Захист права власності європейським судом з прав людини: досвід для правової системи та судової практики України [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Новіков Денис Володимирович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2018.

Допоміжна:

1. Конституція України : чинне законодавство зі змінами та допов. Станом на 29 серпня 2011 р.: (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2011. – 56 с.
2. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 року // Голос України. – 3 серпня 2011 року. – №142.
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року // Відомості Верховної Ради України. – 2006.- №30. – Ст. 260.
4. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 року // Відомості Верховної Ради України – 2001. – №13. – Ст. 65.
5. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 року// Відомості Верховної Ради України . – 2005. - №52. – Ст. 561.
6. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року //Урядовий кур'єр. – 18 серпня 2004 р. № 155.
7. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25 червня 1992 року // Відомості Верховної Ради України . – 1992. - №36. – Ст.529.
8. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року // Голос України. – 25 жовтня 2011 року. – №199.
9. Про затвердження Положення про представника Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини і регіональне відділення Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини: Наказ Міністерства юстиції від 9 лютого 2007 № 44/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
10. Про затвердження Порядку взаємодії Державної виконавчої служби України та Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини під час забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини та виконання рішень Європейського суду з прав людини: наказ Міністерства юстиції України № 1989/5 от 23 сентября 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
11. Про заходи щодо реалізації закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»: Постанова Кабінету міністрів України від 14 січня 2009 року № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

12. Про внесення змін до Положення про Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини: Постанова Кабінету міністрів України від 31 травня 2006 року № 784 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
13. Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин від 18 грудня 1992 року // Права людини і професійні стандарти для працівників правоохоронних органів в документах міжнародних організацій. – К.: Сфера, 2002. – С. 174 - 176.
14. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // Права людини і професійні стандарти для працівників правоохоронних органів в документах міжнародних організацій. – К.: Сфера, 2002. – С. 9 - 12.
15. Європейська конвенція про громадянство від 6 листопада 1997 року // Збірка договорів Ради Європи: Українська версія / Є. М. Вишневський (пер. та ред.). - К.: Парламентське вид-во, 2000. – С. 483- 498.
16. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню // Права людини і професійні стандарти для працівників правоохоронних органів в документах міжнародних організацій. – К.: Сфера, 2002. – С. 283 - 287.
17. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25 січня 1996 року // Збірка договорів Ради Європи: Українська версія / Є. М. Вишневський (пер. та ред.). - К.: Парламентське вид-во, 2000. – С. 455- 465.
18. Європейська соціальна хартія від 18 жовтня 1961 року// Збірка договорів Ради Європи: Українська версія / Є. М. Вишневський (пер. та ред.). - К.: Парламентське вид-во, 2000. – С. 65- 86.
19. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 5 листопада 1992 року // Права людини і професійні стандарти для працівників правоохоронних органів в документах міжнародних організацій. – К.: Сфера, 2002. – С. 389 - 398.
20. Конвенція про статус апатридів от 28 вересня 1954 р. // Права людини і професійні стандарти для працівників правоохоронних органів в документах міжнародних організацій. – К.: Сфера, 2002. – С. 138 - 146.

9. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти ЄСПЛ, Венеціанської комісії, пошукова система рішень ЄСПЛ «hudoc», парламенту, Кабінету Міністрів, Мінюсту, Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, Конституційного Суду, Верховного Суду, Української Гельсінської спілки, Харківської правозахисної групи тощо.